

Fysieke Veiligheid

Gezonde School

GGD Gelderland-Zuid

Primair Onderwijs

In de dagelijkse schoolpraktijk is een ongeluk of incident helaas niet altijd te voorkomen. U kunt de kans op een (bijna) ongeval op of rond school echter wel beperken. Door structureel aandacht te geven aan fysieke veiligheid op school. Denk bijvoorbeeld aan een risico-inventarisatie van het schoolgebouw/-plein, het hebben van een veiligheidscoördinator en het oefenen op brandveiligheid. Behandel het thema gehoorveiligheid via een lespakket met leerlingen en besteed in de lessen aandacht aan zonbescherming. Afspraken over dit soort zaken kunnen worden vastgelegd in veiligheidsbeleid van de school. Het thema 'Fysieke Veiligheid' heeft een link met het thema 'Milieu en Natuur'.

Onderdelen Fysieke Veiligheid

Het thema 'Fysieke Veiligheid' op school omvat de volgende aspecten:

- Fysieke veiligheid (van het schoolgebouw, het schoolplein en tijdens gymlessen)
- School- en klassenregels
- Verkeersveiligheid
- Brandveiligheid
- Gehoorveiligheid*
- Zonbescherming**

*Gehoor: een op de vier jongeren tussen 12 en 25 jaar lijdt aan gehoorverlies. Dit als gevolg van het luisteren naar te harde muziek tijdens het uitgaan en via muzikanten.

Gehoorschade wordt veroorzaakt door een combinatie van te lang en te vaak naar te harde geluiden luisteren. Het gaat om klachten zoals oorsuizing, allerlei andere vormen van geluidsvervorming en gehoorverlies. Veel van deze gehoorklachten zijn permanent, er treedt geen herstel op en blijven dus levenslang bestaan. In ernstige gevallen (0.5 tot 1%) leidt dit tot sociale isolatie, leerproblemen en in het ergste geval tot levenslange (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid.

**UV-straling en hitte: lang of onbeschermd zonnen vergroot de kans op huidkanker. Zonverbranding tijdens de kinderjaren verdubbelt de kans op het krijgen van huidkanker op latere leeftijd.

Een langdurige periode van hitte kan leiden tot gezondheidsklachten. Extra zorg voor kwetsbare mensen zoals (jonge) kinderen is dan belangrijk. Meer info vindt u op de website van de GGD bij [UV-straling](#) en [hitte](#).

Gezonde School-aanpak

Met de Gezonde School-aanpak levert u een bijdrage aan een gezonde ontwikkeling van uw leerlingen en personeel. Daarmee werkt u duurzaam aan betere leerprestaties, want gezonde leerlingen en leerkrachten presteren beter. Onderzoek heeft dit aangetoond. Werken met de Gezonde School-aanpak betekent dat u op vier niveaus werkt aan uw gezondheidsdoel, zodat u maximaal effect behaalt. We noemen deze niveaus ook wel de '4 Gezonde School-pijlers'.

1. Educatie

Door met leerlingen in de lessen aan de slag te gaan met dit thema, kunt u hun gedrag en vaardigheden positief beïnvloeden. Zo kunt u ongevallen voorkomen. Denk bijvoorbeeld aan het bespreken van de school- en klassenregels en gedragsregels tijdens specifieke activiteiten, zoals bijvoorbeeld deelname aan het verkeer. Gebruik het [leerplankader Sport, Bewegen en een Gezonde leefstijl](#) om uw eigen leerplan te structureren en daarin keuzes te maken.

2. Fysieke en sociale omgeving

Als school creëert u een fysiek veilige omgeving en stelt gedragsregels op voor leerlingen om hun fysieke veiligheid te bevorderen. Bijvoorbeeld regels tijdens gym, in het verkeer of op het schoolplein. Tijdens perioden van langdurige hitte kan een school een aangepast programma invoeren of andere maatregelen nemen om gezondheidsklachten (bijvoorbeeld zonverbranding) te voorkomen. Bij schoolfeesten kunt u een maximaal geluidsvolume afspreken.

Zorg voor een veilige fietsstalling. Let er op dat de aanfietsroutes de looproutes niet doorkruisen op het terrein en let op oversteekplaatsen.

Door het nemen van eenvoudige maatregelen is een hoge temperatuur in een gebouw te voorkomen. Tijdens perioden van langdurige hitte kan een school een aangepast programma invoeren of andere maatregelen nemen om gezondheidsklachten te voorkomen.

3. Signaleren

Veiligheid is een wisselwerking tussen de omgeving en het gedrag van de leerlingen en medewerkers. Het is dan ook

belangrijk om goed in kaart te hebben wat er in en rond de school gebeurt aan (bijna) ongevallen, en welke risico's kunnen leiden tot gevaarlijke situaties.

4. Beleid

Via visie en beleid laat uw school zien dat er structureel aandacht is voor de fysieke veiligheid van de leerlingen. Uw school betreft en informeert hierover de leerlingen, medewerkers en ouders. Maar ook externe partijen, zoals gemeente, brandweer en GGD.

Advies en ondersteuning van de GGD

De adviseurs Gezonde School begeleiden scholen bij het werken aan een Gezonde School. We geven advies, denken mee en laten goede voorbeelden zien. De adviseur Gezonde School:

- Koppelt onderzoeksgegevens terug in een schoolprofiel.
- Helpt bij de inventarisatie van deze gegevens en het bepalen van prioriteiten.
- Adviseert bij het bepalen van strategieën en effectieve programma's.
- Adviseert en ondersteunt bij het ontwikkelen van draagvlak voor een Gezonde School.
- Neemt desgewenst deel aan de betrokken werkgroep.
- Ondersteunt bij het opstellen van het gezondheidsbeleid/schoolplan.
- Helpt bij het aanvragen van subsidies.

Programma's van de GGD

- (Uitleen) voorlichtingsmateriaal gehoorschadepreventie.
- Instructiekaarten 'Wat te doen bij hitte op school en kinderopvang?': tips om oververhitting van kinderen te voorkomen.
- Regionale uitvoering landelijk Hitteplan: ondersteuning en advisering van scholen bij hitteperioden.
- [Hittewaarschuwingssysteem](#): via dit systeem worden scholen tijdig geattendeerd wanneer aanhoudend warm weer wordt voorspeld. Zo kunnen zij tijdig maatregelen nemen om overlast voor leerlingen te voorkomen. Scholen kunnen zich aanmelden voor het waarschuwingssysteem via de website van de GGD.

Materialen en methodes

Op www.gezondeschool.nl vindt u alle materialen en methodes waarvan door professionals is vastgesteld dat ze voldoen aan landelijke kwaliteitscriteria. Hieronder vindt u enkele veelgebruikte materialen methodes:

- Op de [website](#) van de Nationale Hoorstichting leest u advies van de Nationale Hoorstichting voor leerlingen en ouders.
- De Hoorstichting heeft diverse folders over het gehoor en de risico's van harde muziek voor leerlingen en ouders. Voor het basisonderwijs is er het lespakket HoorToren (ook op www.hoortoren.nl) en de website www.geluidstuin.nl.
- Informatie en voorbeelden om gehoorschade te voorkomen, vindt u ook op de website van [RIVM](#) Centrum Gezond Leven.
- De website van KWF Kankerbestrijding biedt informatie en voorlichtingsmogelijkheden over huidkanker door zonverbranding: www.kwf.nl.
- Smeer je in! is een landelijke campagne om kinderen te beschermen tegen de zon. www.smeerjein.nl.
- [VeiligheidNL](#) heeft verschillende methoden en systemen ontwikkeld die u kunnen helpen van uw school een veilige en prettige leeromgeving te maken.

Gratis lesmateriaal lenen?

Dat kan! Bij het Uitleenpunt van GGD Gelderland-Zuid kunnen scholen gratis lespakketten en -materialen lenen.

Het bestelformulier vindt u op:

www.gdgelderlandzuid.nl/scholen/lesmateriaal

Aan de slag?

Wilt u ook een Gezonde School worden?

Ga naar www.gezondeschoolgelderlandzuid.nl en neem contact op met de adviseur Gezonde School uit uw gemeente.

